

Sporočilo za javnost

Datum: 25. 3. 2025

Letošnji sejem akademske knjige Liber.ac v znamenju dediščine

Z današnjo otvoritveno prireditvijo se je v avli Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani (UL FF) začel letošnji **16. sejem akademske knjige Liber.ac: Korenine prihodnosti**, na katerem sodeluje 28 založb s svojimi stojnicami. V času sejma se v *skupni spletni knjigarni Založbe Univerze v Ljubljani* predstavljajo še druge fakultete in akademije UL.

Ob sejmu, ki letos prvič traja dva dneva v mesecu marcu, poteka bogat spremljevalni program. Študijsko leto 2024/25 je na UL FF posvečeno dediščini, zato so tudi spremljevalni dogodki sejma akademske knjige Liber.ac obarvani z različnimi vidiki kulturne dediščine, in se dotikajo tako snovnih kot nesnovnih dobrin, praks, šeg, navad, idej, podedovanih iz preteklosti.

Na otvoritvenem dogodku so zbrane nagovorili: rektor UL **prof. dr. Gregor Majdič**, dekanja UL FF **prof. dr. Mojca Schlamberger Brezar** in podžupan Mestne občine Ljubljana (MOL) **Boštjan Koritnik**. Program so s pesmimi obogatili članice in člani **Študentskega pevskega zbora** UL FF.

Dekanja UL FF **prof. dr. Mojca Schlamberger Brezar** je v svojem nagovoru povedala, da na fakulteti v okviru vseh humanističnih in družboslovnih ved, še posebej pa v umetnostni zgodovini, literarni zgodovini, zgodovini, arheologiji in etnologiji, raziskujejo in obravnavajo različne vrste in oblike materialne in nematerialne kulturne dediščine, ohranjajo zgodovinski spomin ter identiteto prostora in časa, hkrati pa razvijajo metode za učinkovito evidentiranje, spremljanje, ohranjanje in interpretiranje dediščine. Pri tem se povezujejo z drugimi fakultetami UL, drugimi univerzami v Sloveniji in po svetu, inštituti ter ustanovami, ki so sicer hraniteljice in posrednice dediščine. Jezikoslovna definicija dediščine se nanaša predvsem na zapuščino, preteklost. Veda, ki se z njo ukvarja, je heritologija; veda o varovanju kulturne dediščine, ki se zlasti ukvarja s širjenjem njenega poznavanja s pomočjo muzejev in z zagotavljanjem dostopnosti spomenikov. *»Muzej, dediščina, zapuščina ne zvenijo zelo moderno, ampak prej starinsko in zastarelo. Nič bleščeče tehnologije, svetle prihodnosti, le brskanje po preteklosti, ki je bolj ali manj temačna, povezana z umrlimi, bivšimi, nekdanjimi, kar bi radi pozabili ali pa potisnili v podzavest ...«* je dejala in dodala, da se po drugi strani dediščine drži tudi pridevnik

nesnovna – kako jo torej popredmetiti, da jo bomo lahko ovrednotili in monetizirali? Zato tovrstni študiji za odločevalce niso več dovolj všečni, da bi bilo nanje vredno privabljati študente, je še povedala in dodala, da so na Zahodu dediščino pograbili kot neoliberalno pogruntacijo optimizacije humanistike, saj tovrstni študij odpira možnost, kako spraviti vso humanistiko v en predal, gre za t. i. dediščinske študije. *»Sliši se zelo vabljivo, vendar se za tem skriva poenostavljanje in odmikanje od bistva tega, kar je humanistika. Prav to, da vsaka od ved pripelje do svojih zaključkov in spoznanj, ki jih goji s svojim pogledom na problem, nam daje bogastvo in raznolikost. Seveda ne v denarju. In varčevanje v tem pogledu se nam zna vrniti kot bumerang. Letošnji sejem Liber.ac naj tako pokaže, kaj vse lahko predstavlja dediščina in kako bogato dediščino predstavlja za UL, za celotno Slovenijo naša Filozofska fakulteta,«* je zaključila dr. Schlamberger Brezar.

Navzoče je pozdravil tudi rektor UL **prof. dr. Gregor Majdič**, ki se je v svojem nagovoru dotaknil dediščine razvoja tiska, ki je omogočil tiskanje knjig, kar je omogočilo razcvet renesanse in kasneje razsvetljenstva. Danes se zdi, da pozabljamo na osnovne vrednote razsvetljenstva, to so spoštovanje demokracije, človekovih pravic ipd. in naša družba potrebuje korenite premike – in tu bosta znanje in akademska knjiga, ki prinaša znanje, še kako pomembna, je dejal. V današnjem času je to še izjemno aktualno vprašanje: vse bolj se uveljavlja prepričanje, da je osebno mnenje tisto, kar šteje. Čeprav se zdi, da je to plod sodobne družbe, je to dilema, ki je zelo stara, saj so o razliki med mnenjem in védenjem govorili že filozofi v stari Grčiji, se pa danes kaže morda bolj intenzivno kot kdaj prej. V današnjem času hitrega razvoja in umetne inteligence postaja to vprašanje zelo pomembno – kaj bo počela umetna inteligenca v prihodnjih letih? Ali bo delovala po principu osebnih mnenj ali po principu védenja in znanja, se je vprašal. *»In tu ima Univerza ključno vlogo, da se bo vključila v ta proces, sodelovala pri tem, kako se bo razvila umetna inteligenca. Tu se pokaže pomembnost sodelovanja med disciplinami, vključevanje humanistike v tehnološke vede, ki mora biti nujno del tega razvoja in to na UL spodbujamo na številne načine.«*

Podžupan MOL **Boštjan Koritnik** je v svojem pozdravu poudaril, da knjigo lahko dandanes izda vsak, drugo pa je, ali je verodostojna, kako je preverjena, ali je uredniško delo izvedeno in to je tisto, kar je pomembno. *»Imamo ogromno informacij, bistveno je, da so prave, potem bo tudi odločanje na ravni res védenja in ne samo mnenja.«*

Tradicionalni **sejem Liber.ac** že vse od leta 2010 povezuje članice UL ter mnoge slovenske akterje s področja izdajanja, promocije in distribucije akademskih knjig. Do letos je bil zasnovan kot tridnevna javna prireditev (letos dvodnevna), s spremljevalnim programom, s katero se v slovenskem prostoru uveljavlja nov tip knjižnega sejma, obenem pa se vzpostavlja novo kulturno in komunikacijsko središče. Sejem povezuje različne akterje s področja produkcije in promocije akademske knjige od univerzitetnih založb in knjigarn do univerzitetnih knjižnic. Opozarja na raznolikost in visoko kvaliteto slovenskega akademskega založništva, najnovejše dosežke znanosti in interdisciplinarne razvojne usmeritve v visokem šolstvu. Obenem poskuša akademsko knjigo približati širši zainteresirani javnosti, študentom in dijakom, ki se odločajo o

izbiri študija, pa tudi tistim, ki se v okviru vseživljenjskega izobraževanja odločajo za univerzitetno izobrazbo.

Več informacij o sejmu in spremljevalnem programu najdete na [spletni strani sejma](#).

Foto: Utrinek s sejma Liber.ac, ki letos poteka 25. in 26. marca v avli Filozofske fakultete UL.